

“CUMHURİYET HALK PARTİSİ 6-7-8 EYLÜL 2024 TARİHLİ OLAĞANÜSTÜ KURULTAYI
TÜZÜK HAZIRLIK KOMİSYONU TÜZÜK TASLAK ÇALIŞMASI” HAKKINDA
GENEL DEĞERLENDİRME

- Tüzük yeniden yazılırken kullanılacak sözlerin Öz Türkçe olmasına özen gösterilmelidir.

Bu Tüzük Taslağında;

1. “DOĞRUDAN DEMOKRASİ YOKTUR”

Tüzükte “**DOLAYLI DEMOKRASİ**” esas alınmaktadır. Oysa toplumlarda “Dolaylı Demokrasi” arttıkça “Demokrasi” azalmaktadır.

Bu nedenle tüzüğün “**DOĞRUDAN DEMOKRASİ**” temelli olarak baştan sona değiştirilmesi gerekir.

Açıklamak gerekirse; Genel Başkan’dan başlayarak, PM, MYK Üyeleri, İl, İlçe Başkanları ve Yönetim Kurulu Üyeleri ve Cumhurbaşkanı Adayı doğrudan Parti Üyelerinin oyları ile seçilmelidir.

2. “SİYASET MESLEK OLMAKTAN ÇIKARTILMAMAKTADIR”

Önerilen bu taslağa göre bir kişinin sürekli atanarak hiç önseçime veya aday yoklamasına katılmadan 19 yıl milletvekilliği yapması olanaklıdır.

3. “CUMHURBAŞKANI ADAYININ NASIL BELİRLENECEĞİ BELİRSİZDİR”

Tüzük Taslağında Türkiye Cumhuriyetindeki en etkili orun olan Cumhurbaşkanlığına aday gösterilecek kişinin nasıl belirleneceği belirsizdir.

Bu eksiğin giderilmesi için tüzüğe,

“CHP’nin Cumhurbaşkanı Adayı, Aday Yoklaması ile Belirlenir”

maddesi eklenebilir.

4. “DİJİTAL DEMOKRATİK KATILIM DİYE ADLANDIRILAN ŞEY ÇOK TEHLİKELİDİR”

Tüzüğün 81/2 Maddesi “Seçim Kurulu denetiminde yapılmayan seçimlerin bu portal üzerinden yapılmasına” olarak tanımlanmıştır. “Seçim Kurulu Denetiminde Yapılmayan Seçimler”, Örgüt Denetiminde Yapılan Önseçimler ve Aday Yoklamalarıdır”. Elimizdeki Tüzük Taslağına göre, Milletvekili ve Belediye Başkan Adayları bu yöntemle belirlenebilir.

Yöntem Hakkında Akla Gelen Sorulardan Bazıları şunlardır:

- Bu sistemin Güvenliğini kim denetleyecektir?
- “İletişim Teknolojileri Merkezinin”, bu portal üzerinden yapılacak seçimleri manipüle etmeyeceğinin garantisi nedir?
- Unutmamak gerekir ki, CHP’nin 7. Genel Başkanı Sayın KILIÇDAROĞLU, 14 ve 28 Mayıs 2023 tarihlerinde yapılan iki Cumhurbaşkanlığı Seçimi arasında, “Bilgi ve İletişim Teknolojilerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısını” görevden almıştı. Bu görevden almanın nedeni hala belirsizliğini korumaktadır. Görevden alınan kişi de Partinin Yeni Yöneticileri tarafından 31-Mart-2024 Yerel Seçimlerinde kazanılması garanti olan ATAŞEHİR İlçesinden aday gösterildi.
- Sadece bu bilgi bile en azından şu anda “İletişim Teknolojileri Merkezinin” güvenliğinin sorgulanması gerektiğini göstermektedir.
- Bu nedenle “Dijital Demokratik Katılım Yöntemi” bu aşamada sadece anket amaçlı olarak kullanılabilir. Seçim ya da önseçim amacı ile kullanılmamalıdır.
- **“Dijital Demokratik Katılım Yönteminin” CHP içinde resmi aday belirleme yöntemi olarak kullanılması, yarın Türkiye Genelinde AKP+MHP İşbirliğinin Cumhurbaşkanlığı Seçiminde ve Genel / Yerel Seçimlerde de aynı yöntemin (Dijital Oylama) kullanılmasını gündeme getirmesi ile sonuçlanır. Biz de karşı çıkamayız.**
- **“Dijital Demokratik Katılım Yönteminin” kötü niyetle önerildiği düşünülmemeyeceğine göre, bu aşamada, Tüzük Taslağına dikkatsizlik sonucu girdiğini söyleyebiliriz**
- **Doğrudan oylamanın bile güvenliği olmadığı bilinen bir ortamda “Dijital Oylama” ile yapılacak bütün seçimleri yapanın kazanacağı bellidir**

5. “BLOK LİSTE TEMSİLİ DEMOKRASİNİN EN OLUMSUZ ŞEKLİDİR”

Ülkenin ve Partinin yararına değildir.

6. “ADAY YOKLAMASI ve MERKEZ YOKLAMASI”

Tüzükte 5 çeşit aday belirleme yönteminden söz edilmektedir. “Aday Yoklaması” ve sadece sınırlı olarak kullanılması şartı ile “Merkez Yoklaması” dışında bir seçim sistemi gereksizdir.

7. “MİLLETVEKİLLERİNE 3 DÖNEM / 15 YIL KURALI” SANKİ BİR ŞEYLERİ DEĞİŞTİRİYORMUŞ GİBİ YAPIP HIÇBİR ŞEYİ DEĞİŞTİRMEMEKTEDİR

Cumhuriyet Tarihinde “12-Eylül-1980 Darbesini” izleyen Milletvekili Seçimi hariç, birbirini izleyen 2 seçim arası hiçbir zaman 5 yıl veya daha fazla olmadı.

İki Seçim arasındaki en uzun zaman dilimi 4 yıl 10 ay 20 gün olup 2023 ve 2018 Genel Seçimleri arasında gerçekleşti. Bu durumda Genel Merkezin Tüzük Önerisindeki 3 Dönem / 15 Yıl Kuralı fiilen 4 Dönem / 15 Yıl Olmaktadır.

Üstelik bu koşulun sadece “ATANAN MİLLETVEKİLLERİ” için geçerli olması “ÇAĞDAŞ, DEMOKRAT BİR PARTİ İÇİN UYGUN DEĞİLDİR”.

Bu durumda tüzük taslağının felsefi olarak “MİLLETVEKİLLİĞİNİ MESLEK OLARAK KABUL ETTİĞİ” söylenebilir.

Madde (52/9) “Dönem Şartı” getiriyormuş gibi yapıp aslında getirmemektedir. Bu şartın geçerli olması için milletvekilinin “en az 15 yıl” yani “en az 4 dönem arka arkaya atanmış olmak” şartını getirmektedir. Tüzükte “4 dönem arka arkaya atanmış olmaktan söz etmek” bile asla kabul edilemez.

Bu maddeden “Atanmış Olma Şartı” çıkartılırsa, 12-Haziran-2026 tarihinden sonra yapılacak bir Genel Seçimde, Genel Başkan Özgür ÖZEL aday olamaz. Bu maddeye atanmış olma şartının Genel Başkanın adaylığını sağlamak için koyulduğu anlaşılmaktadır.

8. “SEÇMENİN OYUNA SAYGI GÖSTERİLMELİDİR”

“Görevdeki belediye başkanı milletvekilliğine veya görevdeki milletvekili belediye başkanlığına aday olamaz” maddesi eklenmelidir.

2024 Yerel Seçiminde Belediye Başkanı yapılan 4 milletvekilinin TBMM’deki oylarının ne kadar değerli olduğu en son “CAN ATALAY OTURUMUNDA” bir kez daha anlaşılmalı olmalıdır.

9. MAL VARLIĞI BİLDİRİMİ

Cumhurbaşkanı, milletvekili, belediye başkan adayı gösterilenler ve Partinin YSK’daki temsilcisi “KENDİSİ, EŞİ ve ÇOCUKLARI ADINA KAYITLI TAŞINIR ve TAŞINMAZLARI KAPSAYAN MAL BİLDİRİMİNDE BULUNURLAR”. Mal Bildirimleri “chp.org.tr” internet sitesinde kişilerin görevde oldukları zaman diliminde herkesin ulaşabileceği şekilde yayımda tutulur.

10. SONUÇ

Hazırlanan bu Tüzük Taslağı ne “Dönem Kısıtlaması” ne de “Önseçim / Aday Yoklaması” koşulu getirmemektedir. Mevcut Tüzükten daha olumlu hiçbir maddesi yoktur. Parti içinde iktidarı elinde tutanlar, var olan tüzük ile yapabildikleri her şeyi bu tüzükle de yapabilirler. Bu tüzüğün “Tüzük Kurultayı Yaptık Algısı” dışında hiçbir etkisi ve olumlu sonucu olmaz.

DAĞITILAN TASLAKTAKİ DEĞİŞİKLİKLERİN MADDE MADDE DEĞERLENDİRMESİ

(Siyah Mevcut Tüzüğü, **Kırmızı Genel Merkez Önerilerini,**
Yeşil Polimetre Önerilerini Gösterir.)

- Madde-5 (14) “Parti içi seçimlerde seçme ve seçilme hakkını özgürce kullanırlar.”
- Madde-5 (14)
  - “Seçme hakkının kullanılabilmesi için üyelikte bir ~~(1)~~ **(5)** yılını tamamlamış olmak”
- Madde-5 (14)
  - “İl/ilçe yönetim kurulunun önerisi, il yönetim kurulunun uygun bulması ve Merkez Yönetim Kurulunun kararı ile bu görevleri yerine getirmedikleri ~~tespit edilenler~~ **belirlenenler** Parti içi seçimlerde oy kullanamazlar.”
- Madde-14 (1)
  - İlçe başkanı, ilçe kongresince gizli oyla seçilir. **İlçe Başkanı ilçede ikamet eden, Seçme Hakkına Sahip Parti Üyelerince gizli oyla seçilir.**
- Madde-16 (1)
  - İl başkanı, il kongresince **ilde ikamet eden “Seçme Hakkına Sahip Parti Üyelerince”** gizli oyla seçilir.
- Madde-19 (1)
  - Genel Başkan, kurultayca **Seçme Hakkına Sahip Parti Üyelerince** gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla seçilir. **“Genel Başkan, oyla seçilir.”**
- Madde-22 (5)
  - Kadın Kolları ve Gençlik Kolları Genel Başkanları, Merkez Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilirler, görüş ve önerilerde bulunabilirler; ~~ancak oy kullanamazlar.~~ **ve oy kullanabilirler.**

- Madde-34 (1)
  - İlçe kongresinin üyeleri, ilçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu üyeleri, ilçe çevresindeki belediyelerin partili başkanları ve seçilmiş ilçe kongre delegeleridir. **İlçe sınırlarında ikamet eden Seçme Hakkına Sahip Parti Üyeleridir.**
- ~~Madde-34 (2)~~
  - ~~İlçe kongre delege seçimlerinin Dijital Demokratik Katılım yoluyla yapılmasına ve hangi muhtarlık bölgelerinde bu yola başvurulacağına il ve ilçe örgütlerinin görüşü alınarak Merkez Yönetim Kurulu karar verir.~~
- Madde-38 (1)
  - Bir kongreye ya da kurultaya katılmak üzere muhtarlık bölgesinde ve kongrelerde seçilen partiliye “delege”, partide aldıkları görev nedeniyle kongrelere katılanlara “doğal delege”, bunların tümüne “kongre üyesi” denir. İlçe kongre delegesi seçimlerinde, kongre takviminin ilanından ~~bir (1) yıl~~ **beş (5) yıl** önceki parti üye listesi seçmen listesi olarak esas alınır.
- Madde-41 (1)
  - **Kongrelerde başkan adayı olabilmek için “Parti Üyesi Olmak” ve “Divan Başkanlığına Yazılı Başvuru Yapmak” yeterlidir.**
- ~~Madde-51 (5)~~

Gündemin çalışma raporu ve görüşmeler maddesine geçilmeden önce kurultay üye tamsayısının onda birinin yazılı önerisi üzerine blok liste usulü ile seçimlerin yapılmasına karar verilebilir.

BU MADDE ve DİĞER MADDELERDEKİ BAĞLANTILARI İPTAL
- Madde-52 (1)

~~TBMM üyeliği için adayların saptanmasında yöntemler; önseçim, örgüt denetiminde önseçim, aday yoklaması, örgüt denetiminde aday yoklaması ve merkez yoklamasıdır. Hangi seçim çevresinde hangi aday saptama yönteminin kullanılacağına ilçe ve il örgütlerinin görüşü doğrultusunda Parti Meclisi karar verir.~~

- **Madde-52 (5)**
Örgüt denetiminde önseçim veya aday yoklaması **Aday Yoklaması** yapılan seçim çevrelerinde Parti Meclisi, TBMM üye tam sayısının yüzde ~~on beşi~~ (%15) **yüzde beşi (%5)** kadar sırayı Genel Merkez kontenjanı olarak belirleyebilir. Parti Meclisi, ölçme değerlendirme yöntemlerinden faydalanarak; Genel Merkez kontenjanına ayrılan sıraların ~~üçte birini~~ (1/3) **yarısını (1/2)** il örgütüne, ~~üçte birini~~ (1/3) **yarısını (1/2)** gençlik ve kadın kolları üyelerine, ~~kalan üçte birini~~ (1/3) mevcut TBMM'nin mevcut partili üyelerine ayırır.
- **Madde-52 (7)**
Önseçim, örgüt denetiminde önseçim aday yoklaması ya da örgüt denetiminde aday **Aday** yoklamasına katılanlar, merkez yoklaması, merkez adaylığı veya genel merkez kontenjanı için başvuramazlar.
- **Madde-52 (9)**
Bir kişi en fazla üç **iki** dönem üst üste milletvekili seçilebilir. Dönem sürelerinin toplamı on beş yılı geçmiyorsa bu kural uygulanmaz. Önseçim, örgüt denetiminde önseçim, aday yoklaması, örgüt denetiminde aday yoklaması yöntemlerinde dönem şartı aranmaz.
Otuz aydan kısa süren dönem, dönem olarak sayılmaz.
- **Madde-55 (1)**
Yerel seçimlerde adaylar önseçim, aday yoklaması ve merkez yoklaması yöntemleriyle **yöntemi ile** saptanır. Hangi seçim çevresinde hangi yöntemin uygulanacağına örgütün görüşünü de atarak Parti Meclisi karar verir.
- **Madde-55 (3)**
Merkez yoklamasında adaylar Parti Meclisince saptanır. Parti Meclisi bu yetkisini ilçe seçimleri için **il veya ilçe** yönetim kurullarına, belde seçimleri için ilçe yönetim kurullarına devredebilir. **Seçim kurullarına Büyükşehir Belediye Başkanlığı** aday listesi il başkanı ya da yetkilendirdiği kişi tarafından; diğer tüm aday listeleri ilçe başkanı ya da yetkilendirdiği kişi tarafından sunulur. Genel Merkez aday listesi sunma yetkisini bunlardan başkasına verebilir.

- **Madde-55 (4)**

~~Bir kişi merkez yoklaması yöntemiyle en fazla üç dönem üst üste belediye başkanı, belediye veya il genel meclis yesi seçilir.~~ **Bir kişi en fazla iki dönem üst üste belediye başkanı, belediye veya il genel meclis yesi seçilir.**

- **Madde-81 (2)**

Katılımcı yönetim anlayıŐı çerçevesinde, biliŐim imknlarından faydalanarak ye ve seçmenlerin karar alma mekanizmalarına demokratik yolla katkı sunmaları için Bilgi ve İletişim Teknolojileri Merkezi tarafından oluŐturulan portala Dijital Demokratik Katılım denir. Bu portal üzerinden hangi konularda karar ve görüş alınacağına; ~~seim kurulu denetiminde yapılmayan seçimlerin bu portal üzerinden yapılmasına~~ Merkez Yönetim Kurulu karar verir.